

דברי שלום ואמת

קובץ מאמרים לזכרו של
ר' שלום ב"ר יוסף כהן ז"ל

כרך ג

מכון מש"ה ★ בשיתוף קרן שלום כהן

תשע"ז

החוברת רואה אור בסיוע משרד החינוך התרבות והספורט
מינהל התרבות - מכוני מחקר תורניים

מכון מש"ה – לחקר משנת הרמב"ם
אתר המכון: <http://www.net-sah.org>
דואר אלקטרוני: halichot@inter.net.il
ת"ד 211 קריית-אונו 03-5351119

האחריות לדעות המובעות במאמרים על מחבריהם בלבד

כל הזכויות שמורות למכון מש"ה

Printed in Israel

תוכן העניינים

	דברי ברכה
5.....	מו"ר הרב רצון ערוסי שליט"א
	דברים אחדים
7.....	הרב אסף כהן
	מבט למיסטיקה, לאסטרולוגיה ול"כתר מלכות" לאורו של הרמב"ם
9.....	הרב אדיר ב"ר יוסף דחוח-הלוי
	יהדות תימן – עדה שלמה של בני תורה
83.....	הרב עמרם עוזירי
	היחס לחזרת התפילה במורשת בני תימן
113.....	הרב רותם כתבי
	תפקיד הנגינה בכלי השיר במקדש – של מי הוא?
167.....	הרב חגי כהן
	מספר התקיעות בר"ה בתימן
181.....	הרב אלחנן מנצור

193	הרב עותניאל מנצור	הטלית והתפילין בשימוש היום יומי ע"פ מנהג יהדות תימן
223	הרב יעקב סינאוני	גיוס בני ישיבות על פי ההלכה
237	הרב עידן יהוד	כל האוחז ספר תורה ערום, נקבר ערום

מכון מש"ה - לחקר משנת הרמב"ם

מיסודה של "הליכות עם ישראל"

רח' הרצל 71, ת"ד 211 קרית אונו טל' 03-5351119 טלפקס' 03-5353570

halichot@zahav.net.il

www.Net-Sah.org

לק"י

הרב רצון ערוסי

רב העיר קרית אונו

חבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

ויו"ר הליכות עם ישראל

ונשיא מכון מש"ה

ל' אדר תשע"ח

דברי ברכה

בן חכם ישמח אב.

זכה ר' שלום כהן ז"ל ובנו הרב אסף יבלטו"א, יחד עם בני משפחתו יזמו לייסד קרן לעידוד מחקרים במורשתם הרוחנית של אבותינו הקדושים, כדוגמת אביהם ז"ל, יהדות תימן.

בי"ה זכו וזו כבר השנה השלישית, שהקרן מעניקה פרסים לארבעה ת"ח שעבודותיהם נבחרו ע"י חבר השופטים כנבחרות, ואשר תכני העבודות שלהם, הן תרומה חשובה למורשת הרוחנית של אבותינו. וזאת מלבד עבודות מחקר חשובות, שלא זכו להיות ראשונות במלכות, והעבודות מתפרסמות בכתב בקונטרס כדי לזכות את הרבים.

ומאחר שעתה נקבעה חזקה, הרי שניתן לומר שכבוד גדול עשו לו לר' שלום כהן ז"ל, בנו ובני ביתו, שעשו לו ישיבה על קברו, שאין לך ישיבה ראויה ומותרת ורצויה כזו.

עתה בי"ה, שוב נבחרו עוד ארבע עבודות חשובות, שיזכו את מחבריהן בפרסי עידוד מהקרן, וגם הן תתפרסמנה בקונטרס לזכות את הרבים לדורות.

כאמור, הרואה יראה שקרן זו היא הנצחה אמתית ונעלה למנוח, האב היקר, ר' שלום ב"ר יוסף כהן ז"ל, והיא בבחינת זכות למנוח ולצאצאיו, שיש בה פירי פירות.

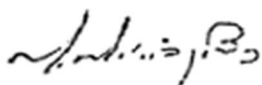
יקוים במשפחה היקרה הזו מקרא הכתוב: "עץ חיים לחזיקים בה ותומכיה מאושר".

הזוכים הפעם הם :

- א. הרב יעקב סינאוני – גיוס בני הישיבות על פי ההלכה
- ב. הרב רותם כתבי – היחס לחזרת התפילה במורשת בני תימן
- ג. הרב חגי כהן – תפקיד הנגינה בכלי השיר במקדש – של מי הוא?
- ד. הרב עמרם עוזירי – יהדות תימן – עדה שלמה של בני תורה

ולא נותר אלא להתפלל לה' שיזכנו וקרן זו תמשיך לעודד ת"ח לחקור את המורשת הרוחנית של בני עדתנו, ויסייענו ה' לראות בטוב תורתנו, אנו וצאצאינו עדי עד.

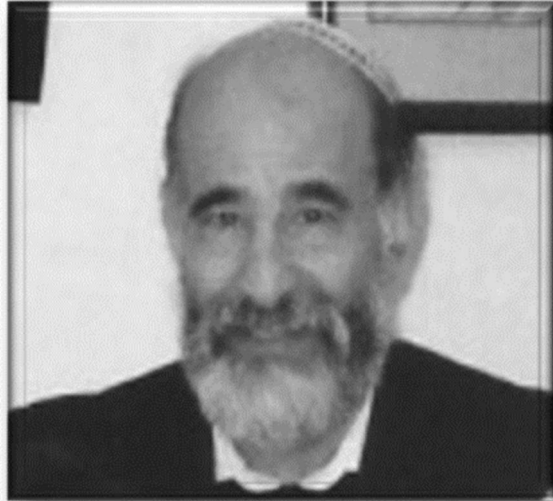
בברכת התורה לומדיה, מלמדיה ומפיציה

רצון ב"ר יוסף ערוסי הלוי

דברים אחדים

הרב אסף כהן

זכה אבינו שלום ב"ר יוסף הכהן ז"ל שמכוחו ומכח כוחו עמלים עמלי תורה ושוקדים בכתיבת מאמרים מקיפים בהגות מנהג ומסורת תימן.

זכות זו כפולה היא.

א. עיסוק במסורת עתיקת יומין שלמגינת ליבנו הועם זהרה ואך טבעי הוא שעם הסתלקות ראשיה וזקניה הולכת ודועכת הולכת ומדלדלת.

ב. תמיכה וסיוע כספי לתלמידי חכמים המניחים חיי שעה ועוסקים בחיי עולם כדאיתא במדרש "עתיד הקב"ה לעשות צל וחופה לבעלי מצוות אצל בעלי תורה" (ויק"ר כה, ב).

עאכ"ו בעיצומם של ימי חודש אדר אשר נהפך להם מיגון לשמחה ושעליהם למדנו רבינו "מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים, מלהרבות בסעודתו ובשלוח לריעיו-- שאין שם שמחה גדולה ומפוארה, אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים..." (מגילה ב, ט).

וכן מצינו בתלמוד "ואמר רבי יוחנן משום רבי אליעזר בר' שמעון הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהן אדר שנאמר אדיר במרום ה'" (ביצה טו ע"ב) וביאר רבינו חננאל כלומר

יעשה מהן צדקה חשובה לפני ה' במרום כדכתיב אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף.

שבח לבורא עולם שסייענו וצירף מחשבותינו למעשה. ברכת תודה לכלל הכותבים ובפרט לזוכים במילגה יה"ר שימלא המב"ה כל משאלותיכם לטובה. תודה לרב איתמר ב"ר שלום הכהן שקשר חבל בחבל וניצח על המלאכה. תודה מיוחדת למו"ר הרה"ג רצון ב"ר יוסף ערוסי הלוי שעודדנו ביוזמה זו נאחל לו שהקב"ה יתמיד בריאותו וימשיך בכל מפעלו העצום ביתר שאת וביתר עז. חן חן להנהלת מכון מש"ה ולכל העושים במלאכה.

מבט למיסטיקה, לאסטרולוגיה ול"כתר מלכות"

לאורו של הרמב"ם

הרב אדיר ב"ר יוסף דחוח-הלוי

1. מבט למיסטיקה לאורו של הרמב"ם 10
- א. מבוא 10
- ב. "בְּשֵׁם ה' אֱלֹהִים" – קריאתו של אברהם אבינו לדרך האמת 12
- ג. הציר שעליו סובבת התורה כולה – מחיית עבודה זרה 14
- ד. מדוע השגייה אחר עבודה זרה פה חמורה? 18
- ה. האם יש אמת במיסטיקה לפי הרמב"ם? 19
- ו. מקבץ מדברי חכמי ישראל על המיסטיקה 27
- ז. סיפור שאול ובעלת האוב לאורו של הרמב"ם 31
- ח. בעלות האוב בימינו 35
2. מבט לאסטרולוגיה לאורו של הרמב"ם 37
- א. מבוא 37
- ב. "וְלֹא תַעֲוֹנֶנּוּ" 38
- ג. פסיקת הרמב"ם במשנה תורה 39
- ד. מה הצמיחו שורשי האסטרולוגיה? 39
- ה. מהו טלסם? 43
- ו. יסוד הבחירה בדת משה וזיקתו לאסטרולוגיה 44
- ז. אופי הטבע האנושי 47
- ח. הסתירות שמצמיחה האסטרולוגיה 49
- ט. ההשקפות המועילות שנקנות כתוצאה מביטול האסטרולוגיה 51
- י. האסטרולוגיה לאור המחקר המדעי 52
- יא. השפעת האסטרולוגיה על יהודי תימן 53
- יב. האם יש רמז באסטרולוגיה על ביאת המשיח? 55
- יג. האמת שמאחורי השקפת האסטרולוגיה 56

- יד. הייסורים: עונש מאלהים או ממקריות מצבי הכוכבים? 57
3. מבט לפיוט "כתר מלכות" לאורו של הרמב"ם 58
- א. מבוא 58
- ב. נתונים מדעיים משובשים 59
- ג. ריבוי בתארי שבח כלפי ה' 61
- ד. החזנים והחרוזנים במשנת הרמב"ם 64
- ה. ייחוס כוחות לכוכבים – נגיעה בעבודה זרה 66
- ו. תהליך שכחת הבורא יתעלה 69
- ז. ציטוטים נוספים מפיוט רשב"ג 70
- ח. רשב"ג ויהודי תימן 71
- ט. התייחסויות נוספות לרשב"ג 72
- סוף דבר 74
- נספח: תשובת אחד מרבני תימן בעניין השגותי על "כתר מלכות", ותגובתי 75
- ביבליוגרפיה 77

1. מבט למיסטיקה לאורו של הרמב"ם

א. מבוא

מאמר זה בוחן את דעת הרמב"ם ביחס לענייני המיסטיקה שנפש ההמון כה מחמדתן ומחבבתן, המלחמה שהרמב"ם קידש כנגד אותן אמונות תהו שלא יועילו ולא יצילו הינה עקבית, חד-משמעית, מפורשת וחרیפה. בדיון בעניין המיסטיקה, עיקר עבודתי הוא ריכוז דברי הרמב"ם ומרי יוסף קאפח עד כמה שידי מגעת, ואין לי ספק שעם המשך הלימוד והעיון יתוספו עוד ועוד מקורות, ומכיוון שחביבין עלי כל דברי הרמב"ם, ובמיוחד בעניינים שיש בהם הישרת הדעת והמחשבה, איני חדל ממלאכת החיפוש והחיטוט, ולא תמיד קל לדלות מהערתיו של מרי את מבוקשך, כי לעתים קרובות הוא הכמין והטמין את דבריו, כי זו דרכו, כדרך רבו-רבנו הרמב"ם.

בראש מאמרי זה נזכרתי בדברי הרמב"ם על אברהם אבינו, שהיה ראש וראשון ללוחמים בעבודה הזרה, בענפיה ובענפי ענפיה שהם כמובן כל ענייני המיסטיקה, הסגולות, הקמיעות, ושאר אמונות ההבל. לצערי הרב, לא אחת נתקלתי בהערה של מרי